

חסמים תרבותיים, רגשיים וארגוניים של צוות רפואי וסיעודי בגילוי נאות

, טניה קרונס¹, אנה בונדרנקו¹, רונית יעקובי¹, אינה קובי¹ ד"ר אדלבי נסרה^{2,1}
¹המרכז הרפואי לגילוי, ²החוג למדעי האחיות- מכללת עמק יזרעאל,

גילוי נאות למטופל לאחר טעות או כמעט־טעות רפואית מהווה עיקרון אתי מרכזי ברפואה המודרנית, ומשמש כלי לשימור אמון, למידה ארגונית ושיפור בטיחות המטופל. למרות ההכרה בחשיבותו, קיים פער משמעותי בין ההנחיות המקצועיות לבין יישום גילוי נאות בפועל. פער זה מושפע ממחסומים רגשיים, תרבותיים וארגוניים בקרב הצוותים המטפלים

מטרת המחקר: לזהות ולהבין את המחסומים הרגשיים, התרבותיים והארגוניים המעכבים גילוי נאות מצד צוותים רפואיים וסיעודיים, וכן לאתר גורמים מקדמים המאפשרים יישום מיטבי של התהליך

שיטת המחקר: מחקר איכותני באמצעות ראיון חצי־ מובנה עם אנשי צוות רפואיים וסיעודיים במרכז הרפואי לגילוי

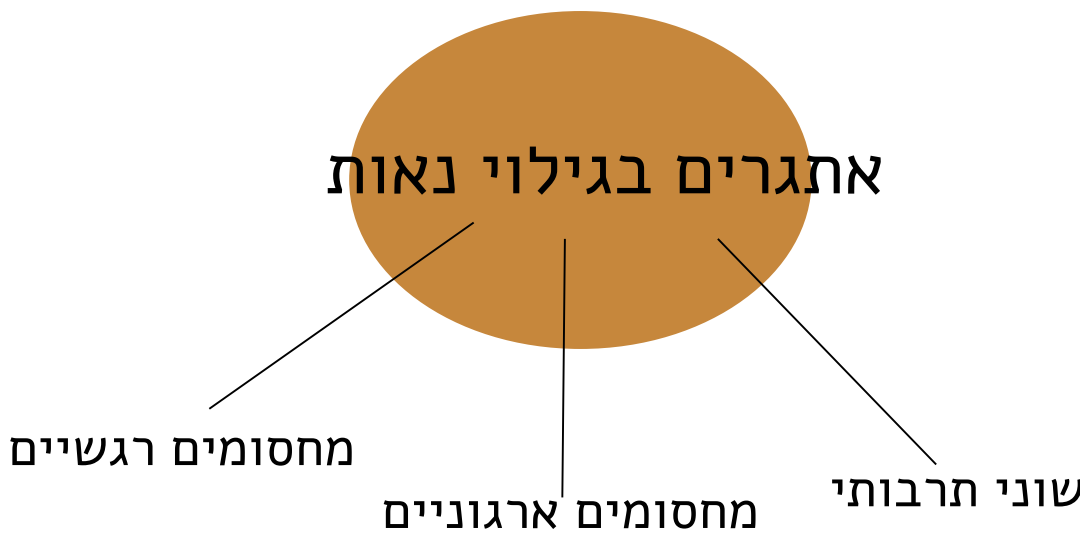
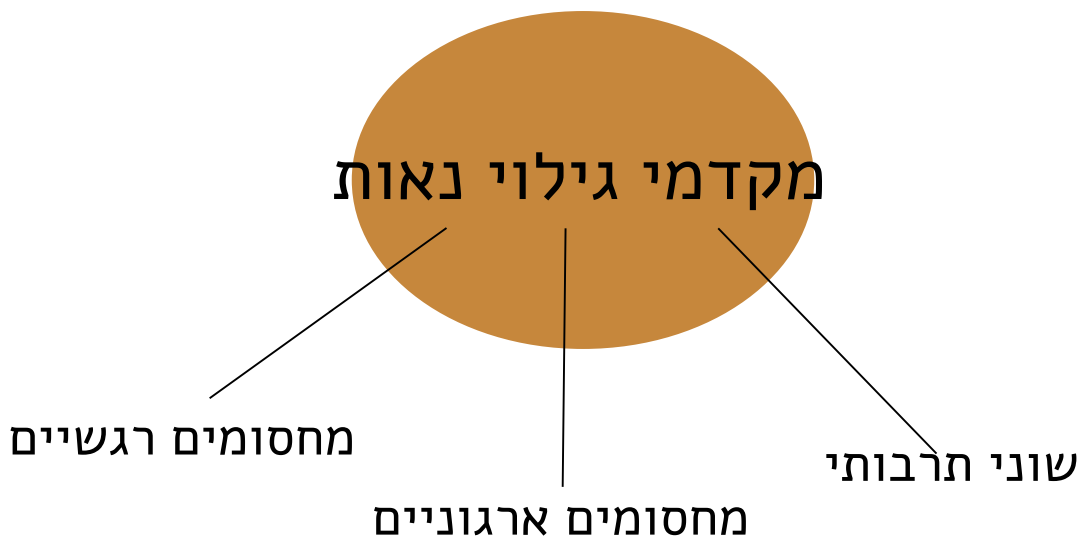

מסקנות: הממצאים מדגישים כי גילוי נאות הוא תהליך מורכב רגשית ותרבותית, המושפע באופן משמעותי מהאקלים הארגוני ומהכשירות התרבותית של הצוות. הטמעת תרבות ארגונית תומכת, חיזוק ביקורת בונה, פיתוח מיומנויות תקשורת והנגשה תרבותית של תהליכי גילוי נאות עשויים לצמצם מחסומים ולהגביר את יישום העיקרון בפועל. גילוי נאות מהווה נדבך חיוני בבטיחות המטופל ובאיכות הטיפול, אך מחייב התייחסות מערכתית כוללת למחסומים הרגשיים, התרבותיים והארגוניים של הצוות המטפל, לצד חיזוק מנגנוני תמיכה, הכשרה והובלה ארגונית

ממצאים: שלוש תמות מרכזיות

- (1) מחסומים רגשיים – אשמה, פחד מהודאה בטעות, חשש מפגיעה במוניטין ומקונפליקט רגשי עם המטופל.
- (2) מחסומים ארגוניים – תרבות האשמה, פחד מענישה, היררכיה מקצועית והיעדר תמיכה מערכתית.
- (3) מחסומים תרבותיים – פערי שפה, הבדלי תפיסה ביחס לגילוי מידע, נורמות משפחתיות וציפיות שונות של מטופלים מתרבויות מגוונות. במקביל זוהו גורמים מקדמים, ובהם תקשורת טובה עם המטופל, מקצועיות וביטחון עצמי, וחויית סביבה ארגונית תומכת ומכילה.

שיפור תהליכי גילוי נאות יתרום משמעותית לשיפור יחסי האמון עם המטופלים, להפחתת אירועי אלימות ולהעלאת איכות הטיפול הרפואי